



ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಾರ್ಕೂರನ್ನು ಆಳಿದ ವೀರ ಮಹಿಳೆಯರು

ಡಾ.ಪ್ರಸಾದ.ಎನ್.¹

ಭಾರತ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದರೆ, ಇಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ರಾಜರಾಗಿ, ರಾಜಕುಮಾರರಾಗಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ, ಸೇನಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ, ಸೈನಿಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿ ದೇಶದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಬಾಹ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಎದುರಾದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ, ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ನೆಮ್ಮದಿಯ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನ ದಕ್ಕಿದೆ. ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು, ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾಗದಂತೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ, ಅಶೋಕ, ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತ, ಚಾಣಕ್ಯ, ಹರ್ಷವರ್ಧನ, ಅಕ್ಬರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಡನ್ನು ಆಳಿದ ಅನೇಕ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳು, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದಾರೆ - ಕದಂಬರು, ಗಂಗರು, ಹೊಯ್ಸಳರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು, ಹೈದರಾಲಿ ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನರು, ಒಡೆಯರು ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅರಸು ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರಾಜರು ಈ ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆ ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಲು ತಮ್ಮದೇ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಭಾಗವಾದ ಕರಾವಳಿ ಅಥವಾ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ರಾಜಮನೆತನಗಳು ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರಾಜರು, ಆಡಳಿತಗಾರರು ಈ ಭಾಗದ ಚರಿತ್ರೆಯ ವೈಭವದ ದಿನಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ರಾಜರು ಅಥವಾ ರಾಜಕುಮಾರರು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೂಡ ತುಳುನಾಡಿನ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ

¹.ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ,ಕುಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇಶ್ವರ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಕಡಬ ತಾಲೂಕು.

ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ರಾಜಕುಮಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ, ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿ, ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾಗಿ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರನ್ನು ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಯಶಸ್ಸು ಕಾಣಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬಾರಕೂರನ್ನು ಸುಮಾರು ಹದಿಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮರೆತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಆಳುಪ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿ.

ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿ

ಅಳುಪ ವಂಶದ ಹೆಸರಾಂತ ಅರಸರಲ್ಲಿ ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನು ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದು, ಅವನು ಬಾರಕೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ.1254 ರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ.1275 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ್ದ ಎಂದು ಈ ಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಅವನ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವೀರಜಗದೇವರಸ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಮಹಾದೇವಿ ಕೂಡ, ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಮಗ ನಾಗದೇವರಸನು ಪ್ರಬುದ್ಧನಾಗಿರದ ಕಾಲಘಟ್ಟವದು. ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ರಾಜನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾದ ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯು ವೀರಪಾಂಡ್ಯನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯಿತು.

ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನ ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾಗಿದ್ದ, ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿ ಯಾವ ರಾಜಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯ ಕೆಂಜಾರು ಶಾಸನವು ಮಾನಾಭಾರನೇಶ್ವರ ದೇವರ ವಂಶಾನ್ ವೇಯರ್ ಎಂಬ ಬಿರುದಿನ ಕುರಿತು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಇವಳು ಒಂದೋ ಪಾಂಡ್ಯ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಮೌನಭಾರ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ ಮನೆತನಗಳು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ರಾಜಮನೆತನಗಳ ನಡುವೆ ಸೌಹಾರ್ದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ, ಆಳುಪ ಅರಸರಿಗೂ, ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಅರಸರಿಗೂ ನೇರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಲು ಯಾವುದೇ ಪುರಾವೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆ. ವಿ. ರಮೇಶ್ ಅವರು ಅಳುಪರು ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಂಡ್ಯರು ಅಥವಾ ದೂರದ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಅರಸರೊಂದಿಗೆ

ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿ ಆಳ್ವ ಖೇಡವನ್ನಾಳಿದ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ರಮೇಶ್ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವಳು ವೀರ ಪಾಂಡ್ಯದೇವನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗುವ ಒಡ್ಡಮಾದೇವನ ತಂಗಿ ಎಂದು ರಮೇಶ್ ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವನು ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು, ಅವನ ಮೈದುನನೆಂದು ಶಾಸನಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೇನೆ, ಬಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಒಡ್ಡಮಾದೇವನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದು ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯ ಸಂಬಂಧಿ ಎಂದು ದೃಢೀಕರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನ ಕೋಟ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಾವರದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೋಟೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಕುಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡಮಾದೇವನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ "ಬಲ್ಲ" ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ರಮೇಶ್ ಹೇಳುವ ವಾದ "ಬಲ್ಲ" ಎಂಬುದು ಒಡ್ಡಮಾದೇವನ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಹೌದೋ, ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಬಾರಕೂರಿನ ಮೊದಲ ಮಹಿಳೆ ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯು ಮೂಲತಃ ಯಾವ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಸಾಂತರ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಾಂತರಸನು ಒಂದು ಶಾಸನದ 8 ಮತ್ತು 9ನೇ ಸಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆ ಸಾಲು ಹೀಗಿದೆ. "ವಡ್ಡೋಲಗಂಗೊತ್ತಿರಲು ಶ್ರೀಪಾದ ಸನ್ನಿಧಾನದಲೂ ಮೈದುನ ಸಾಂತರದೇವನು..." ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗುವ ಸಾಂತರದೇವನು, ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಇವನು ವೀರಪಾಂಡ್ಯನಿಗೆ ಮೈದುನ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ನಿಖರವಾಗಿ, ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನ ಬಾವ ಅಥವಾ ಮೈದುನನು, ಸಾಂತನು ಅರಸು ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯು, ವೀರಪಾಂಡ್ಯನ ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅವಳು ಸಾಂತರ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳು. ಸಾಂತರರು ಮತ್ತು ಅಳುಪರು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರಾಗಿದ್ದು, ವೀರಪಾಂಡ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡಲು ಅನುಕೂಲ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಹಾಗೇನೆ ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನ ಕೋಟ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವ ಮೈದುನ ಒಡ್ಡಮಾದೇವ ಮತ್ತು ಕೆಳ ಅಡ್ಡು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗುವ ಮೈದುನ ಸಾಂತರದೇವ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಬಾರಕೂರನ್ನು ಆಳಿದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳೆ ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯ ಮೊದಲ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುವುದು ಕ್ರಿ.ಶ.1277ರ ನೀಲಾವರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಪಟ್ಟದ ಪಿರಿಯರಸಿ ಎಂದು

ಸಂಭೋದಿಸಿದ್ದು, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಈ ತರಹದ ಬಿರುದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅವಳ ಬಾರಕೂರು ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಮಹನೀಯರ ಕುರಿತು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಅವರು ದೇಶಿಪುರುಷರು, ಬಹತ್ತರ ನಿಯೋಗಿಗಳು ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತರು. ಕ್ರಿ.ಶ.1281ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವಳು ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರದ ಮಂತ್ರಿ ಶಿಖಾಮಣಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಈ ಮಾಹಿತಿ ಕೆಂಜಾರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಅವಳ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದತ್ತಾತ್ರನ ವಂಶದ ಭಂಕಿದೇವ, ನರಸಿಂಗ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಸೋಮಣ್ಣ, ಸೇನಭೋವ, ಬೆಮ್ಮಣ್ಣ ಸೇನಭೋವ ಮತ್ತು ಕುಮಾರ ಬಿಜ್ಜಣ್ಣ ಅರಸ, ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಪೆರುನ ಸೇನಭೋವ ಮತ್ತು ದೇಶಿಪುರುಷರು ಇದ್ದರು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕುಮಾರ ಬಿಜ್ಜನ ಅರಸನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ಇವನು ಯುವ ರಾಜಕುಮಾರನಾಗಿದ್ದು ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವ ಮತ್ತು ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯ ಮಗನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇವನ ಹೆಸರು ಕುಮಾರನೆಂದು ದಾಖಲಿಸದಿರುವ ಕಾರಣ, ಇವನು ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವನ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣದಿಂದಾಗಿ ಅವನ ತಮ್ಮ ನಾಗದೇವರಸ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯ ಪ್ರಥಮ ಶಾಸನ ಬಾರ್ಕೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಹೇರಾಡಿ ಗ್ರಾಮದ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1282ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ, ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯು "ಪಾಂಡ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ" ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಗೂ ಇವಳ ಆಡಳಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜನಾರ್ಧನ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಅವಳು ನೀಡಿರುವ ಭೂದಾನದ ಕುರಿತು ವಿವರಗಳಿವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ ಕ್ರಿ.ಶ.1288ರಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿದ್ದು, ಬಾರಕೂರಿನ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಹತ್ತಿರ ದೊರಕಿದ್ದು, ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯ ಆಡಳಿತದ ಕುರಿತು ವಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಬಾರಕೂರನ್ನು ಅವಳು ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವಳ ಜೊತೆಗೆ ಪಂಚ ಪ್ರಧಾನರು ಅಥವಾ ಐದು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಡುಂಬರಾಯ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಶಂಕರ ಭಟ್ಟ ಎಂಬವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೂತೋಟ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಉಂಬಳಿ ನೀಡಿದ್ದು, ಈ ಭಟ್ಟರು ಮಾರ್ಕಾಂಡೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ದಿನ ಪೂಜಾ ಕೈಂಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅಣಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯು ಬಾರಕೂರಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಳುಪ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಭಾವಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳೆ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವಳ ಕಾಲದ ಬಾರಕೂರು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ

ಸದೃಢವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳನ್ನು ಎರಡನೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಅರುಂಧತಿ ಎಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅವಳು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾಗಿದ್ದಳು. ಬಾರಕೂರು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸುಭದ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಜೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿ ನೀಡಿದ್ದಳು ಎಂದು ಶಾಸನಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ದೃಢೀಕರಿಸಬಹುದು. ಬಾರಕೂರಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅರಸರಲ್ಲಿ, ಆಡಳಿತಗಾರರಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಮಹಾದೇವಿಯು ಕೂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸಿದ್ದಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ.

ಪಿರಿಯ ಪಟ್ಟದರಸಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿ ಮತ್ತು ಬಾರಕೂರು

ಆಳುಪ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಬಾರಕೂರಿನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡವಳು ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿ. ಆಳುಪ ರಾಜ ಸೋಯಿದೇವನ ತಂಗಿ ಈಕೆ ಎಂದು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಸರಿ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ.1333ರಲ್ಲಿ ಬಾರಕೂರಿನ ಮೇಲೆ ಹೊಯ್ಸಳ ಮಹಾರಾಜ ಮೂರನೇ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳನು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಳುಪರು ದಾಳಿಯಿಂದ ಆಗಬಹುದಾದ ಅನಾಹುತ ಹಾಗೂ ಹಾನಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು, ಸೋಯಿದೇವ ತನ್ನ ತಂಗಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿಯನ್ನು ಹೊಯ್ಸಳ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1333ರಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳರು ಬಾರಕೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿ, ರಾಣಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಅವಳ ಮೂಲಕ ಬಾರಕೂರಿನ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಬಾರಕೂರಿನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ, ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾಗಿ, ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿ ಆಳುಪರ ಬಿರುದುಗಳಾದ ಪಾಂಡ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಅರಿರಾಯ ಬಸವ ಶಂಕರ, ರಾಯಗಜಂಕೂಪ, ಪ್ರತಾಪ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ ಅಳುಪ ಅರಸರು ಬಳಸಿರುವ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೊಯ್ಸಳರು ಆಡಳಿತದ ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿಯನ್ನು ಪಟ್ಟದ ಪಿರಿಯರಸಿ ಎಂದು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದು, ಹೊಯ್ಸಳರ ಹಿರಿಯ ರಾಣಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಾರಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಮೊದಲ ಶಾಸನ, ಮೂರನೇ ಬಲ್ಲಾಳನ ಕ್ರಿ.ಶ.1334ರ ಶಾಸನ ಹೊಸಾಳ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿಯ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ದಣ್ಣಾಯಕ ಮತ್ತು ಅಜನ್ನ ಸಹಾನಿಯೊಂದಿಗೆ ಬಹತ್ತರ ನಿಯೋಗಿ, ಎರಡು ಕೋಲ ಬಳಿಯವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬಾರಕೂರಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಳು ಎಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ದತ್ತಿಶಾಸನವಾಗಿದ್ದು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಭೂದಾನದ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಈ ದತ್ತಿಯು ಮೂಡುಕೇರಿ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮೂಡುಕೇರಿಯ ಹಲವು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ

ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.1333ರಲ್ಲಿ ಸೋಯಿದೇವನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಧಾನನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವೈಜಪ್ಪ ಎಂಬುವನು ಕ್ರಿ.ಶ.1338ರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಧಾನನಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಅನುಭವಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ, ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿ ನೇತೃತ್ವದ ಹೊಯ್ಸಳ ಆಡಳಿತ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನೆರವೇರಲು ಸೋಯಿದೇವ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯು ಬಾರಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಹಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ್ದಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ.1334 ರ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟದರಸಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯೇ ಸ್ವತಃ ನೀಡಿರುವ ದತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಪರೋಪಕಾರಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಬಾರಕೂರಿನ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕಿರುವ ಸಣ್ಣ ದ್ವೀಪ ಬೆಣ್ಣೆಕುದುರುವಿಗೆ ನದಿ ದಾಟಲು ಕಟ್ಟಿರುವ ಮರದ ಸೇತುವೆ ಕುರಿತು ಈ ಶಾಸನ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳ ದೇವರ ಪಟ್ಟದ ಪಿರಿಯರಸಿ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ತಗುಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಬೆಣ್ಣೆಕುದುರು ದ್ವೀಪವು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯಾಗಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾರಕೂರು ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಬೆಣ್ಣೆಕುದುರುವಿನ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ನಗರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲು, ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯವಾಯಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ.1336ರ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ ಮೂಡುಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪಟ್ಟದ ಪಿರಿಯರಸಿ ಎಂದು ಸಂಭೋದಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳನನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಧ್ಯದೇವ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರಿಯ ಬಸವ ಶಂಕರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ವೈಜಪ್ಪ ದಣ್ಣಾಯಕನನ್ನು ಮಹಾಪ್ರಧಾನನೆಂದು, ಅಜ್ಜಣ್ಣ ಸಹಾನಿ ಒಬ್ಬನೇ ಪ್ರಧಾನನೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ, ವೈಜಪ್ಪನು ಪ್ರಭಾವಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅಜ್ಜಣ್ಣನು ಉಳಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರಭಾವಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಾಗ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಭಾವಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಮೂಡುಕೇರಿಯ ಸೆಟ್ಟಿಕಾರರು ಮತ್ತು 150 ಎಳಮೆಗಳು, ಸೋಮಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಬಾಕಣ್ಣ ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದು, ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂಡುಕೇರಿಯ ಪ್ರಧಾನ ದೇವರು ಸೌಮ್ಯದೇವನಿಗೆ ಭೂದಾನ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶಾಸನ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ.1338ರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳ ಬಾರಕೂರಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಅವಳು ಆಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಬಾರಕೂರಿನ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಇರಿಸಿರುವ ಸೈನಿಕ ತುಕಡಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಮತ್ತು ಹೊಯ್ಸಳರ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಜೊತೆಗೆ, ಹೊಯ್ಸಳರ ಸೈನ್ಯದ ಮುಖಂಡನನ್ನಾಗಿ ಅರಿಕೇರಿಯ ನಾಯಕನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು 1338ರ ಒಂದು ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವನ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಆಲದಹದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ನೀಡಿದನು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಬಾರಕೂರಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂದು ನೇಮಿಸಿದ್ದು ಅಲ್ಲದೇ, ಆಗಾಗ ಬಾರಕೂರಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಇಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.1342ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳನು ಮರಣಾ ನಂತರವೂ ಬಾರಕೂರಿನ ಆಡಳಿತದ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ಅವನ ಪಟ್ಟದರಸಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯು ಸಕಲ ಸವಲತ್ತು ಮತ್ತು ಬಿರುದುಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ್ದಳು.

ಜೊತೆಗೆ ಅವಳ ಮಗ ಕುಲಶೇಖರನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದನು. ಈ ವಿಚಾರ ಉಡುಪಿ ಹತ್ತಿರದ ಮೇಲಡ್ಡು ಎಂಬಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದ್ದು, ಕುಲಶೇಖರನು ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯ ಮಗನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕುಲಶೇಖರನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾವ ಶಾಸನವು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಶ.1346 ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಶ.1348ರ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳು ಕೂಡ ಬಾರಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿ ಆಡಳಿತದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಟರು ತಮ್ಮ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಬಿರುದುಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ಎಂಬುದು ಉಲ್ಲೇಖಾರ್ಹ. ಬಹುಶಃ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಪೂರ್ವದ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಗೌರವ ನೀಡಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕಾಯಿ ತಾಯಿಯ ಅನುವಂಶೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಬಾರಕೂರಿನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಬಾರಕೂರನ್ನು ಆಳಿದ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿಯು ಒಬ್ಬಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಗಣಪತಿ ರಾವ್ ಐಗಲ್ – ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸ
2. ಕೆ. ವಿ. ರಮೇಶ್ – ದಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಎಂಡ್ ತುಳು ಕಂಟ್ರಿ: ದಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಡೈನಾಸ್ಪಿ
3. ಟಿ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ – ಲೈಫ್ ಎಂಡ್ ಟೈಮ್ ಆಫ್ ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರ ಬಲ್ಲಾಳ
4. ಕೆ. ವಿ. ರಮೇಶ್ – ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ
5. ಡಾ. ಬಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ಟ – ಆಂಟಿಕ್ವಿಟಿ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ
6. ಡಾ. ಬಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ಟ – ಸ್ಟಡೀಸ್ ಇನ್ ತುಳುವ ಹಿಸ್ಟರಿ ಎಂಡ್ ಕಲ್ಚರ್